

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 206/16</i>
------------------	-----------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Barbara Gonera (spr.)</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Roman Skrzypek</i> <i>SSA Mirosław Szwagierczak</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu ***6 lipca 2016 r.***

na rozprawie

sprawy z wniosku ***W. A.***

przeciwko ***Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.***

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku ***Sądu Okręgowego w Przemyślu***

z dnia ***30 grudnia 2015 r.*** sygn. akt ***III U 686/14***

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił W. A. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ zarówno w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z dnia 27 marca 2014 r., jak i w orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS z dnia 5 maja 2014 r. stwierdzono u wnioskodawcy zdolność do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, zarzucając sprzeczność ustaleń z dokumentacją medyczną.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2015 r., sygn. akt III U 686/14, Sąd Okręgowy w Przemyślu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu trwałej częściowej niezdolności do pracy w ustawowej wysokości, począwszy od 1 kwietnia 2014 r., tj. od daty wstrzymania świadczenia oraz stwierdził odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. za opóźnienie w ustalaniu prawa do tego świadczenia.

Sąd ustalił, że W. A., ur. (...), z zawodu elektronik, był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, począwszy od 24 maja 2003 r. do dnia 31 marca 2014 r. Przyczyną stwierdzenia niezdolności do pracy były: zespół pozakrzepowy prawej kończyny dolnej z objawami niewydolności żyłnej i zmianami troficznymi skóry, stanu po złamaniu trójkostnym prawej kończyny dolnej z następowymi zmianami zwyrodnieniowymi i upośledzeniem funkcji statycznej kończyny oraz zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa szyjnego z dyskopatią bez objawów neurologicznych. W następstwie złożonego w dn. 5.03.2014 r. wniosku, wnioskodawca został przebadany przez lekarza orzecznika ZUS, a następnie także przez komisję lekarską i uznany za zdolnego do pracy.

Celem zweryfikowania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, dokonanej w postępowaniu administracyjnym, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu: chirurgii ogólnej i neurologii, którzy stwierdzili u badanego: żyłaki kończyn dolnych, zespół pozakrzepowy kończyny dolnej prawej, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa w odcinku szyjnym i lędźwiowym, stan po złamaniu wieloodłamowym podudzia prawego w stawie skokowym 1996 r. i uznali go za częściowo i trwale niezdolnego do pracy. Zdaniem biegłych stan zdrowia wnioskodawcy nie uległ poprawie i nie rokuje całkowitego wyleczenia schorzeń.

W związku ze zgłoszonymi zarzutami Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego chirurga naczyniowego, który po rozpoznaniu u badanego obrzęku prawej kończyny dolnej i żyłaków lewej kończyny dolnej bez objawów niewydolności żyłnej i uznał, że jest on zdolny do pracy. Do powyższej opinii zarzuty zgłosił wnioskodawca, podnosząc sprzeczność ustaleń biegłego ze zgromadzoną dokumentacją medyczną.

W opinii biegłego z zakresu medycyny pracy wnioskodawca, cierpiący na: przewlekłą niewydolność żylną prawej kończyny dolnej CEAP – Cs 5, nawracające owrzodzenia prawego podudzia, przewlekłą niewydolność żylną lewej kończyny dolnej CEAP – C 2, przebyte złamanie trójskokowe podudzia prawego oraz okresową nieomogę bólową kręgosłupa i uznał, że wnioskodawca jest trwale częściowo niezdolny do pracy.

Sąd powołał kolejnego biegłego z zakresu chirurgii ogólnej, który w opinii z dnia 9 grudnia 2015 r. stwierdził przewlekłą niewydolność żylną prawej kończyny dolnej, nawracające owrzodzenie prawego podudzia, przewlekłą niewydolność żylną lewej kończyny dolnej C2, przebyte złamanie trójskokowe podudzia prawego oraz okresową nieomogę bólową kręgosłupa. W ocenie biegłego w stanie zdrowia wnioskodawcy nie nastąpiła żadna istotna i trwała poprawa. Sąd uznał za miarodajne wszystkie opinie biegłych w zakresie rozpoznanych schorzeń, natomiast w zakresie oceny naruszenia sprawności organizmu i wpływu na zdolność odwołującego się do pracy, Sąd uznał opinie biegłych z dnia: 9.10.2014 r., 10.07.2015 r. i 9.12.2015 r.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy stwierdził, że przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, że u wnioskodawcy w dalszym ciągu istnieje częściowa niezdolność do pracy, wobec czego, zgodnie z art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczenia należało przyznać od dnia, w którym ustało poprzednie prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności, na stałe. Zdaniem Sądu, w dacie wydania decyzji organ rentowy dysponował materiałem dowodowym, pozwalającym poprawnie ocenić stan zdrowia wnioskodawcy.

W apelacji od powyższego wyroku, organ rentowy domagał się jego zmiany i oddalenia odwołania, zarzucając: naruszenie art. 233 § 1 kpc, polegające na przyjęciu, że opinie biegłych sądowych chirurgów ogólnych i medycyny pracy, stanowią dowód, że schorzenia wnioskodawcy powodują naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy na trwale, podczas gdy biegły z zakresu medycyny pracy wydał swoją opinię bez udziału biegłego z zakresu chirurgii naczyniowej lub angiologii, a także pominął okoliczność, że

wnioskodawca posiada kwalifikacje montażysty okien. Dalej apelujący zarzucił naruszenie art. 278 kpc w zw. z art. 227 kpc, przez pominięcie dowodu z wnioskowanej opinii specjalisty z zakresu chirurgii naczyniowej lub angiologii; art. 130 kpc, poprzez nie nadanie biegu zarzutom do opinii biegłego chirurga ogólnego z dnia 9.12.2015 r., a dalej także naruszenie art. 107 w zw. z art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, przez przyjęcie że wnioskodawcy nadal przysługuje renta oraz art. 118 ust. 1a w/w ustawy poprzez stwierdzenie odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu jest trafny i nie narusza prawa.

Spór w sprawie dotyczył prawa wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy, a w szczególności spełnienia warunku pozostawania niezdolnym do pracy po dniu 31 marca 2014 r.

Pojęcie niezdolności do pracy zdefiniowane zostało w art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, jako całkowita lub częściowa utrata zdolności do pracy zarobkowej spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, przy braku rokowań na odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym w wypadku całkowitej niezdolności chodzi o utratę zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast przy częściowej niezdolności o utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zdefiniowanie pojęcia "poziom kwalifikacji", użytego w tym przepisie ma istotne znaczenie, bowiem stanowi ono podstawę do ustalania rodzajów prac, które są w zasięgu możliwości ubezpieczonego, mimo stwierdzonego upośledzenia sprawności organizmu, a co za tym idzie, do ustalenia czy ograniczenie zdolności do pracy można zakwalifikować jako znaczne. O poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje bowiem nie tylko wykształcenie, lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej.

Zatem ustalenie stopnia niezdolności do pracy wymaga z jednej strony oceny stopnia naruszenia sprawności organizmu i możliwości jej przywrócenia w drodze leczenia lub rehabilitacji, z drugiej zaś oceny możliwości wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej. Ocena pierwszego ze wskazanych elementów wymaga wiadomości specjalnych, stąd też zasadniczym dowodem w sprawach o przyznanie prawa do renty jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych. Równocześnie zauważyć należy, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez lekarza orzecznika ZUS oraz komisję lekarską ZUS, która dokonuje oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości, następnie ocena ta jest poddana kontroli w postępowaniu sądowym.

Wnioskodawca był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 24 maja 2003 r. do dnia 31 marca 2014 r., jednakże stan zdrowia i uzależniona od niego zdolność do pracy lub jej brak są okolicznościami dynamicznymi i podlegają ocenie każdorazowo w razie złożenia przez stronę wniosku o przyznanie świadczenia. Sąd I instancji celem ustalenia aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy oraz zweryfikowania orzeczeń, które poprzedziły wydanie zaskarżonej decyzji ZUS, dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu: neurologii, chirurgii, chirurgii naczyniowej, medycyny pracy oraz ponownie chirurga ogólnego.

Dalsza niezdolność do pracy wnioskodawcy stwierdzona została w łącznej opinii biegłych neurologa i chirurga (k. 11-12), w opinii biegłego z zakresu medycyny pracy (k. 66-68) oraz opinii chirurga (k. 81 – 82). We wszystkich trzech opiniach biegli podkreślają brak poprawy stanu zdrowia i w sposób wyczerpujący wyjaśniają i przekonywująco uzasadniają w jaki sposób schorzenia wnioskodawcy wpływają na wykonywanie pracy zarobkowej. Biegli podkreślili również wiek wnioskodawcy – 62 lata, długotrwałość stanu chorobowego oraz brak rokowań, co do możliwości jego poprawy. Powyższe opinie, jak rzeczowe, logiczne oraz wyczerpujące zasługują na uwzględnienie, a oceny tej nie

zmienia odosobniona opinia biegłego chirurga naczyniowego, która w zasadzie nie zawiera uzasadnienia, a jedynie lakonicznie powołuje się na zgodność z ustaleniami, poczynionymi w postępowaniu administracyjnym.

Przypomnieć należy, że opinia biegłego podlega ocenie na podstawie kryteriów zgodności z zasadami logiki, wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Natomiast Sąd nie może ingerować w treść opinii i zastępować ustaleń biegłych własnymi. Polemizując w sferze wymagającej wiadomości specjalnych z wnioskami biegłego bez uzupełnienia stanowiska biegłego, który wydał odmienną opinię, Sąd naruszyłby art. 233 § 1 kpc (por. wyrok SN z dnia 7 lipca 2005 r., II UK 227/04, OSNP 2006/5-6/97). Okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści, odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy wypowiadało się kilku kompetentnych pod względem fachowym biegłych, nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z kolejnych opinii biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko, według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, czy też uzupełniania opinii, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie twierdzonym przez stronę. Nie uzasadnia to również zarzutu naruszenia art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc.

Nie do podzielenia jest także zarzut naruszenia art. 130 kpc, wskutek braku nadania biegu zarzutom organu rentowego. Opinia biegłego chirurga z dn. 9 grudnia 2015 r. została doręczona organowi rentowemu w dniu 14 grudnia 2015 r., wraz z pouczeniem o zarzutach, które należało wnieść w terminie 7 dni, pod rygorem pominięcia (zarządzenie k. 83 a). Zarzuty organu rentowego zostały przedłożone na rozprawie w dn. 30 grudnia 2015 r., a zatem były spóźnione.

Podkreślić należy, że całe postępowanie dowodowe, które doprowadziło do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, tj. przesądziło o braku poprawy w stanie zdrowia wnioskodawcy i dalszym trwaniu niezdolności do pracy, opierało się na analizie materiału dowodowego dostępnego w dacie wydawania decyzji ZUS z dnia 21 maja 2014 r., stąd też trafnie Sąd I instancji na zasadzie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ustalił odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej przesłanki niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia.

Konkludując stwierdzić należy, że zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że wnioskodawca spełnia przesłanki do przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podst. art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.